

**МОДУЛ М5.1 – Студио А 18 ЕСПБ**  
**2.семестар мастер академских студија, 2012/13**

<b>Назив пројектног задатка:</b>  <b>ОСТРВО ПОРЕД РЕКЕ</b> <b>форме становања као развојни нуклеуси новог станишта</b>
<b>Година студија:</b> 2. семестар мастер академских студија, 2012/13
<b>Број кредита:</b> 18 ЕСПБ
<b>Термини одржавања наставе:</b> према распореду за 2012/13
<b>Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова):</b> према терминском плану за 2012/13
<b>Термини одржавања колоквијума:</b> према терминском плану за 2012/13
<b>Наставник:</b> арх. Иван Рашковић доцент
<b>Сарадници у настави:</b>  арх. Бојана Марковић, демонстратор арх. Невена Зеленика, демонстратор арх. Јелена Николић, демонстратор
<b>Број кабинета:</b> 249
<b>Време за консултације са студентима</b> (у периоду по завршетку семестра а до термина испита) <b>накнадно</b>
<b>Телефон:</b> 011 3218749 <b>Е-маил:</b> <a href="mailto:bojanals@yahoo.com">bojanals@yahoo.com</a> ,
<b>www адреса:</b> <a href="http://www.arh.bg.ac.rs">http://www.arh.bg.ac.rs</a> , <a href="http://www.agm.rs">www.agm.rs</a>

<b>Критеријуми за пријем студената:</b>  -склоност ка истраживању разних области у архитектури као и додирних дисциплина. -интересовање за разне облике становања. -просек са основних студија x 10 + СП1 поени + СП2 поени + СП3 поени + СП4 поени + М4 поени
--

<b>Циљеви и приступ настави:</b>  Циљ задатка је савладавање тежишних појмова везаних за феномен становања а посебно компоненти његове одрживости и то: <i>просторне, економске и социјалне</i> . Позиционирање поменутих компоненти у само језгро пројектантског истраживања основно је полазиште методолошког процеса у овом студију. Приступ проблематици треба да се одвија кроз <i>пројектантско истраживање</i> чији резултат треба да садржи две компоненте и то: <i>теоретску</i> , оличену у проширивању знања о истраженој материји као и евентуалном унапређењу схватања одређених појмова и <i>практичну</i> , која систематизује и материјализује начела подржана теоретским дискурсом. Прва резултује писаном тезом чије је исходиште сагледавање појмова, пројектни задатак и
---

предмет рада а друга идејним архитектонско-урбанистичким пројектом са елементима идејног пројекта. Обе компоненте су дијалектички повезане а резултат се остварује у њиховом кумулативном дејству.

Конкретан рад је усмерен на сагледавање различитих облика и категорија становања, њиховим моућим одређењима и особеностима њихове примене у пракси. Однос према амбијенту у коме се одређени концепт примењује такође спада у битан елемент рада на задатку. Различити концепти, као што је познато, на различите начине устројавају просторе у којима се налазе, артикулишући их као места за ``људске активности``.

Полазници студија треба да учине покушај релативизације уобичајених појмова, концепата и предрасуда које се везују за област становања те да заузму критички став према истим. Од студената се очекује да креативним приступом а на основу резултата сопствених разматрања и студија, развију аргументовани концепт решења задатка.

Карактер теме захтева синтезну методологију која мора обухватити разне аспекте који се тичу области становања као и њихово повезивање у јединствен *културолошки* комплекс који представља платформу за стваралачки рад. Другим речима, карактер епохе у којој се делује представља пресудно градиво финалног резултата.

### Пројектни задатак:

Задатак се односи на *архитектонско - урбанистичко решење* одређеног, задатог просторног оквира (блок оквирних димензија 200/300м у Ковилову, у непосредној близини новог моста на Дунаву) - који дефинише силуету "трећег" Београда и носи најфреквентнија кретања и активности, претежно утичући тако на његов карактер и физиономију.

Садржај који је предмет рада јесте становање и то у неколико својих, условно дефинисаних облика и просторних стандарда а у оквиру две врсте и то:

- **вишепородично** становање и то више подврста на основу просторно/економског аспекта:

- *тржишно*: резиденцијално, пословни апартмани, комерцијално (за најшире тржиште) итд...
- *подржано од стране државе*: непрофитно, социјално, службени станови итд...

Карактер ове врсте становања се поглавито огледа у нивоима просторног стандарда и економско-социјалној заснованости што и оцртавају две наведене категорије;

*Тржишно* настаје у условима либералне економије и представља робу као и било шта друго а баш као и роба, има разне степене квалитета и цене; може се кретати од вишег и високог нивоа просторног стандарда и цене (резиденцијално, пословни апартмани) и може имати допунске садржаје стана и склопа као што је велнес, проширени радни простори, обезбеђење и слично, до средњих и нижих категорија као што су станови за просечни куповни ниво у данашњој Србији (комерцијално).

*Подржано од стране државе* је становање намењено одређеним категоријама корисника од посебног интереса за државу или онима о којима држава посебно брине а то су: социјални случајеви (социјално становање), млади брачни парови и научни подмладак (непрофитно становање), професионални војници, полицајци (службено становање) итд... Просторни стандард варира и у функцији је економске моћи државе.

- **повремено/пролазно** становање у својих неколико облика:

- *угоститељски смештај*: хотели и мотели разних врста
- *интернатски тип*: студентски кампус, војно становање (касарна, база), корективна установа (затвор), одржавање здравља (санаторијум), сакрални комплекс (манастир)

Ова врста становања се односи на посебне животне ситуације као што су: туризам, рекреација, школовање, захтеви професије, религија итд...специфичност се огледа у томе што је стамбени простор овде намењен претежно појединцима и групи пре него породици као и да је време коришћења ограничено разним нормама.

Препоручује се да вишепородично становање буде претежни садржај будућег комплекса а да повремено/пролазно буде евентуални комплементарни садржај, поред оног обавезног као што је трговина, брига о деци и старима итд. Студенти својом *студијском анализом* морају аргументовано доказати због чега је садржај који предлажу погодан за задату локацију.

Нови капацитети ће бити дефинисани у односу на структуру садржаја коју сваки кандидат осмисли. Будући амбијент треба да буде поливалентан и мултисадржајан. Посебна пажња се мора посветити чињеници да је локација комплекса у природном окружењу са веома мало наслеђеног грађевинског фонда. Ради се о својеврсном ``острву`` у неизграђеном простору па је формирање функционалне *стамбене заједнице*, овде, императив. Поменути аспекти просторне, економске и социјалне одрживости, пресудни су по формирање концепта за одговор

на тему.

Задати простор локације мора бити сагледан и у ширем контексту значаја и значења за зону и простор града Београда чији је део. Мора се узети у обзир чињеница да се оваквим подухватом зачиње планска изградња досада , неплански изграђиване леве обале Дунава.

**Метод извођења наставе:**

Настава се изводи у облику интерактивне размене сазнања и чињеница између студената и наставничког тима. Часови су организовани као дискусиона предавања, индивидуалне и групне презентације као и индивидуалне консултације. Сваки час поседује наставну јединицу која се завршава конкретним резултатом. Пројектантски процес је постављен у језгро поступка долажења до резултата у оквиру метода истраживачког пројектовања.

Термински план извођења наставе		
нед	Наслови јединица	Опис тематских јединица
01	појмови-истраживање врста становања	избор улазних параметара/података (теза)
02	основа за синтезу - аспекти одрживости станишта/насељеног места: просторни, економски и социјални	примери из литературе, значајни аутори, поуке прошлости (теза)
03	елементи пројектног задатка	артикулација улазних података
04	дефинисање концепта	утврђивање полазишта-опредељење за правац рада
05	програмска поставка склопа	истраживање
06	почетна артикулација	индивидуални рад – разрада концепта , урбанистички захват
07	<b>колоквијум:</b>	одбрана достигнутог решења
08	развој решења	поступање по критичкој анализи из претходног корака
09	<b>мали пројекат</b>	индивидуални рад/brainstorming
10	утврђивање решења	дефинисње параметарских и просторних елемената решења
11	утврђивање решења	дефинисње параметарских и просторних елемената решења
12	финализација	резултанте, операционализација закључака, сагледавање целине
13	<b>колоквијум:</b>	Финализација решења на свим нивоима потребним за евалуацију
14	финализација пројекта	презентација – структура елабората, графика, презентација

**Обавезна литература:**

- "UNFINISHED MODERNISATION - between utopia and pragmatism", zbornik radova, ed: Maroje Mrduljaš, Vladimir Kulić, UHA/CCA, Zagreb, 2012.
- Mirjana Roter-Blagojević, STAMBENA ARHITEKTURA BEOGRADA u 19. i početkom 20. veka, ed. Arhitektura u Srbiji, Arhitektonski fakultet univerziteta u beogradu i Orion Art, Beograd, 2006.
- Ratko Karolić, "Elementi redefinicije stanovanja", Arhitektonski fakultet, Biblioteka "Arhitektonika", Beograd , 1990.
- ARHITEKTURA i URBANIZAM 74-77, časopis, Beograd, 1976.

**Препоручена литература:**

- Б.Петровић, И. Рашковић - "ТРАДИЦИЈА - ТРАНЗИЦИЈА; употреба наслеђа у архитектури", монографија, издавачи: Архитектонски факултет Универзитета у Београду, ИАУС и Орион арт, Београд, 2011.
- Љиљана Благојевић, "Нови Београд: оспорени модернизам", Завод за уџбенике, Архитектонски факултет универзитета, Завод за заштиту споменика, Београд, 2007.
- САВСКИ АМФИТЕАТАР И ПРОСТОРИ УЗ ОБАЛЕ САВЕ – студија могућности трансформације простора у ново градско средиште, САНУ, Београд, 1993.

**Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):**

Испит се полаже усмено, одбраном завршног елабората чија форма треба да садржи:

-прилог 01.....тема/идеограм - дијаграм, развој решења

-прилог 02.....ситуациони планови:

- 1:5000 (орто фото, положај у најширем окружењу)
- 1:2500 (1:1000) (непосредно окружење, саобраћајни приступи) – цртеж и сведена макета
- 1:500 (композициони план локације: кровови, зеленило, паркирање, сенке, итд ...) – цртеж и макета

-прилог 03.....партерно решење, 1:200 (обрада газишта, зеленило, однос приземља и тла)

-прилог 04.....хоризонтални и вертикални план, 1:200 (карактеристични основе, пресеци, изгледи, макета сегмента склопа)

-прилог 05 .....амбијентализација (начин коришћења.... изнура-споља)

-прилог 06..... детаљ, 1:20 (идеја о материјализацији)

-прилог 07.....макете (материјализација волумена: 1:1000 или 1:2500, 1:500 и фрагментарно 1:250 или 1:200)

**Критеријуми оцењивања:**

- разумевање теме
- разумевање метода истраживачког пројектовања,
- конзистентност просторног става,
- иновативност,
- јасна функционална концепција, просторни идентитет

**Оцењивање:**

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	пројекат	50
колоквијуми, мали пројекат	30	усмена одбрана пројекта	10

**Услови предаје после заказаног рока:**

из статута АФ

**Статутарне одговорности и права студената:**

из статута АФ